

Haridus- ja Teadusministeerium
29.04.2024
Munga 18
50088 Tartu

Kollektiivne pöördumine
Eesti Vabariigi Haridusministeeriumi poole

Eestis tegutsevate ettevõtete püsiv eesmärk on luua ja arendada ettevõtluseks soodsat keskkonda. Iseseisvumise taastamisest alates on siinsed ettevõtted teinud Eesti valitsusega tihedat koostööd välismaiste otseinvesteeringute edendamiseks, välisurgudel Eesti ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks ja elujõulise majandusruumi loomiseks. Üks meie prioriteete on olnud meelitada ja hoida Eestis talente, kes aitavad ettevõtetel läbi viia uuendusi ja suurendada kohapealseid investeeringuid.

Käesoleva kirjaga pöördume teie poole tungiva palvega uuesti läbi mõelda, kas 2024. aasta augustiks planeeritud B2-keele taseme nõue rahvusvaheliste koolide õpetajatele on põhjendatud.

On kriitiliselt tähtis mõista, et välisalentide ja -investorite Eestisse meelitamiseks ei piisa vaid headest töötingimustest. Teistest riikidest pärit spetsialistid vajavad terviklikku ökosüsteemi, sh juurdepääsu nii kvaliteetsele ingliskeelsele kooliharidusele, usaldusväärsele arstiabile kui ka teistele hädavajalikele hüvedele. Samuti peaksime arvestama ka Eesti professionaalidega, kes pöörduvad oma lastega koju programmi Talendid Koju raames. Keelenõuete tõttu kehvemaks muutuv rahvusvahelise õppe kvaliteet ja Eesti kuvandi langus tähendab seda, et Eestisse on oluliselt keerulisem meelitada välismaist talenti. Nendeks on Eesti ettevõtetes tööle asujate ja välisinvestorite kõrval ka näiteks diplomaadid ja liitlasvägede esindajad. Sellest kannatab nii Eesti majandus, kaitsekoostöö kui ka liitlassuhted.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi avaldatud digiühiskonna arengukavas on erilise rõhuasetusega mainitud vajadust suurendada Eestis elavate diginomaadide osakaalu ja eesmärki arendada Eestist kõrgtehnoloogiliste ettevõtete silmis atraktiivne sihtpunkt (nt kaitse-, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, metsanduse, toidusektori, merenduse, biokeemia, meditsiinitehnoloogia ja vesinikutööstuse valdkondades). Eestis asuvad ka rahvusvahelised institutsioonid, nagu Nato Küberkaitsekeskus ja eu-LISA, kus töötavad mitmed ELi ja NATO spetsialistid. Kui välisalentid ei koli Eestisse elama, siis on neid ambitsioonikaid eesmärke täita väga raske.

Paljud talendid, keda tuleb Eestisse meelitada, tuleksid siia kooliealiste lastega, kellel peab olema juurdepääs kõrgetasemelisele inglise keeles antud haridusele.

Loomulikult mõistame, kui oluline on eesti keelt ja kultuuri edendada, kuid praegune nõue õpetajatele omada B2-keeletaset on ülemäära karm ning mõjub vastupidiselt meie suutlikkusele välistalente ligi meelitada ja Eestis hoida, kuna muutuse tulemusel väheneks rahvusvahelise ingliskeelse hariduse kättesaadavus ja kvaliteet. Juba praegu pole Eestis piisavalt võimalusi viia oma laps rahvusvahelisse kooli, uue määrusega tekitame kunstlikult veelgi suurema kvalifitseeritud õpetajate puuduse Eesti haridussüsteemis.

Esmajoones tähendab keelenõue seda, et tulevikus väheneb kvalifitseeritud õpetajakandidaatide arv rahvusvahelistes koolides märkimisväärselt. Paljudel kõrgelt kvalifitseeritud ja suure kogemustepagasiga õpetajatel ei pruugi olla antud määrusega nõutud keelestandardit, olgu nad kodumaal oma valdkonnas kui tahes silmapaistvad ja kogenud pedagoogid. Siit johtub tõsiasi, et edaspidi saab rahvusvahelistel koolidel olema väga raske värvata ja hoida andekaid õpetajaid, kes suudaksid õpilastele pakkuda maailmatasemel haridust. On selge, et ajutiselt Eestis töötavatel ja viibivatel inimestel ja nende lastel ei ole praktilist vajadust eesti keelt õppida. Näiteks diplomaatide perekonnad, kes teavad, et rotatsiooni korras liiguvad varsti edasi – neile on oluline tagada hea kvaliteediga rahvusvahelisele õppekavale vastav haridus – see on meie riigi maine küsimus.

Nii karmide regulatsioonide läbiviimise tulemusel kaotab töö väga suur hulk rahvusvahelisi õpetajaid, mis mitte ainult ei kitsenda teistest riikidest pärit perede haridusvõimalusi, vaid mõjub hävitavalt ka Eesti kui atraktiivse välistalentide ja -investeeringute sihtpunkti kuvandile.

Käesoleva probleemi puhul tuleb vältimatult mõelda laiemale majanduslikule kontekstile. Eesti seisab silmitsi geopoliitilise ebastabiilsuse, inflatsiooni ja kahaneva majandusega. Nii ebakindlas ärikliimas on ülioluline teha poliitilisi otsuseid, mis edendavad innovatsiooni, tõmbavad ligi investeeringuid ja kasvatavad majanduslikku vastupanuvõimet. Ettekirjutus, et rahvusvaheliste õppeasutuste töötajad peavad eesti keelt valdama B2-tasemel töötab mainitud eesmärkidele vastupidiselt ja mõjub juba raskustes majandusele pärssivalt.

Seepärast palume lugupidamisega, ent tungivalt haridusministeeriumil rahvusvaheliste koolide õpetajatele kavandatud keeleoskuste nõuded põhjalikult üle vaadata. Edastame omalt poolt alternatiivsed lahendused, mis tagaksid praeguse, ja toimiva, süsteemi stabiilse ning veel tulemuslikuma arengu.

Paindlikum ja pragmaatilisem lahendus garanteeriks, et Eesti on ka edaspidi välisinvesteeringute ja -talentide silmis atraktiivne sihtpunkt. Samaaegselt oleks võimalik edendada riigi keelelist ja kultuurilist pärandit.

Oleme igati valmis haridusministeeriumi ja teiste osapooltega koostööd tegema, et leida antud kiireloomulisele küsimusele kõigile kasulik ja sobiv lahendus.

Oleme tänulikud, kui pöörate meie murele tähelepanu ning jääme edasisi samme ootama.

Lugupidamisega,

Megan Riley
AmCham Estonia

Peter Thompsen
FICE

Doris Pöld
ITL

Liisi Org
Latitude59 MTÜ

Alan Page-Duffy
BECC

Peeter Smitt
Nortal

Henri Arras
Bolt

Priit Värk
Skeleton Technologies

Liisi Jürgen
Njord Law

Carl Pucci
EO59

Kadri Unt
Vivid Visual OÜ

Torfinn Losvik
Marinare OÜ

Oscar Visus Llobet
Mandarin Kingdom OÜ

Laura Sildmäe
MoveMyTalent OÜ

Justin Zehmke
smeGO

Patricia OÜ
Stetind OÜ

Makhmud Makhmudov
AlphaLaw OÜ

Brendan Peo
Vaimo OÜ

Steve Osler
Wildix OÜ

David Linden
NordicLeads OÜ
Lindenkapital OÜ
Otus OÜ
Nestor Mobil AB
Atlcallpro AB

Gerhard Weiss
Elme Messer Gaas

Mari Hanikat
Garage48 OÜ

Yusuf Bugra Sahin
NNRepair OÜ

Anastasija Rolenoka
Artellix OÜ

Vladislav Herchykau
OÜ Bamboo Group

Svensen Rossmann
Flyer Holding OÜ